



Na španskem so obhajali pred dnevi slovesno obletnico proglasitve republike. Ministrski predsednik nadzira vojaško parado.

podjetij, ker je bil kralj vžigalic eden največjih in najbolj pretkanih goljufov in ponarejevalcev podpisov odličnih državnikov na zadolžnice in vrednostne papirje. Izgube, ki jih je svet utrpel zaradi Kreugerjevega poloma, se cenijo skupno na tri milijarde mark. Od teh odpade približno milijarda na Francijo, 900 milijonov na Zedinjene države, 300 milijonov na Švedsko, ostalo pa na Anglijo, Nizozemsko in Švico. Vsota treh milijard predstavlja samo direktno izgube. Izgube glavnega Kreugerjevega podjetja v Ameriki cenijo na 50 milijonov dolarjev.

Dolgo ostati mlad! Kdo ne bi tega hotel? No k temu je treba predvsem dobro delovanje želodca in črevesja ter redno kroženje krvi. Redne pitne kure z dietet. »Planinka«-čaj Bahovec pomagajo k temu.

Poročilo iz Celja: Vsa celjska okolica, od otroka do starega človeka že pozna manufakturno in modno trgovino »Pri sv. Antonu« v Celju, Gosposka ulica 2, znana je trgovina vsakomur, ker so cene poleg dobrega blaga skrajno nizke, izbira velika, posrežba topla in izredno prijazna. Kdor enkrat kupi pri sv. Antonu, ta je našel trgovino za oblazilo, kakor si jo je želel. Priporočam Vam torej, da si te vrstice dobro zapomnite in pazite, kadar pridete v Celje zaradi nakupa oblačilnega blaga, na sliko sv. Antona, katera je izvešana na trgovino. 453

Ali že veste, da je manufakturni trgovini Valentin Hladin v Celju zrlaven Marijine cerkve) ravno kar dospela velika množina svežega pomladanskega in poletnega blaga, katerega prodaja po globoko znižanih cenah. V interesu odjemalca je, da si njegovo lepo sortirano zalogo nemudoma ogleda, ter se na lastne oči prepriča, kako si zamore še danes vsakdo kriti svoje potrebščine in to z zmernimi sredstvi. Občinstvo se vabi, da te ugodne prilike ne zamudi ter nemudoma obišče to že itak dobro znano trgovino. 538

Napredek in snaga v gospodinjstvu. Napredek je napredek priskočil na pomoč tudi gospodinjstvi ter ji odvzel njeno težko skrb glede vzdrževanja snage v gospodinjstvu, nudeč ji novodobno sredstvo za čiščenje. Poprej so se čistili predmeti z drgnjenjem, in sicer tako, da so se umazana mesta krepko tria, s čimer se je hotelo doseči to, da se delci nesnaga odstranijo od predmeta. Pri tem se je naravno v znatni meri kvaril tudi sam predmet, ki se je čistil, pa je postal sčasoma grd. Čim bolj so bili posamezni predmeti umazani, tem bolj raskava sredstva so se jemala za čiščenje. Za jedilni pribor se je jemal celo smirkov papir. Zdaj je pa napredek tudi tu pomagal: gospodinjstvi ni treba več drgniti, praskati in strgati — ona jemlje Vim. Vim je dovršeno čistilno sredstvo, katerega delovanje temelji v tem, da

nesnaga razkroji, a nikakor ne odtrga. Vim zmehča delce nesnaga in krpa, s katero se predmet čisti, odstrani brez truda vso nesnago. Zda niso predmeti več opraskani in odrgnjeni, njih površine ostanejo gladke in svetle, oni se ne kvarijo, temveč ostanejo lepi. To olajšanje je treba zahvaliti Vimu.

Podružnica Vzajemne zavarovalnice v Celju nam piše sledeče: Z ozirom, da se zavarovalnici vedno begajo po neresničnih vesteh, češ, da je Vzajemna zavarovalnica v zvezi z različnimi samopomočmi, ponovno izjavljamo: Vzajemna zavarovalnica ni istovetna z Vzajemno samopomočjo in tudi ne z Eksportno zadrugo. Vzajemna zavarovalnica je popolnoma samostojen zavod. Ima svoj posmrtniški oddelček »Kari-tase«, ki je ustanovljen in se vodi strogo na zavarovalno tehnični podlagi. Vzajemna zavarovalnica ima v vsakem večjem kraju svojega poverjenika, ki je pooblaščen sklepati zavarovalne pogodbe in daje vsakemu radevolje pojasnila. Priporočamo, da se na naše poverjenike in poštne obračate z vsem zaupanjem. 576

Letala v službi iskalcev zlata in lovcev.

Pasje sani in čoln sta zgubila v pokrajinah proti severnemu tečaju veljavo. Letala se ne poslužujejo le raziskovalne ekspedicije, ki prodirajo v severne kraje, ampak tudi že iskalci zlata, kovin in petroleja v težko dostopnih krajih Kanade in polutoka Alaska.

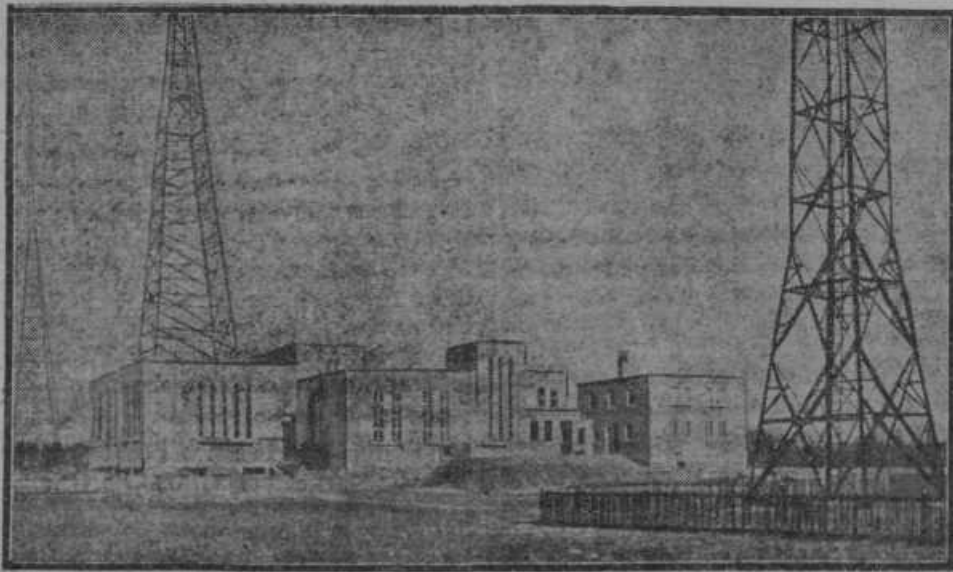
Zlata polja ob Rdečem jezeru.

Najbolj izdatna zlata žila v Kanadi se razprostira po okolici Rdečega jezera, ki je oddaljeno 150 zračnih km od zadnjega človeškega bivališča. Ko so odkrili to zlato polje leta 1926, se je raznesla vest o zlatu z bliskavico med prebivalstvom ogromno razsežne Kanade in po državah Severne Amerike. Na tisoče zlata željnih se je podalo v smeri proti Rdečemu jezeru. Veliko jih je poskusilo dospeti na cilj na smučih, drugi so si nabavili pasje sani. Najhitrejša pasja vprega je rabila 12 dni do Rdečega jezera. Danes preleti aeroplan to razdaljo v eni uri.

Zlata žila ob Hudson zalivu.

Nekaj let po odkritju zlata žile ob Rdeč. jezeru so naleteli nekateri drzni iskalci še na večja in bogatejša zlata polja v bližini trdnjave Churchill ob Hudson zalivu, 1000 km od Rdečega jezera. Zvezo med obema zlatima žilama so vzdržavali s pomočjo pasjih vpreg. Pri najbolj ugodnem vremenu je trajala vožnja cela dva meseca. Kljub nepopisnim potnim težkočam je zraslo v kratkem na novo odkritem zlato vsebujočem polju veliko taborišče. Da bi pa spravili na omenjeni kraj v vsej naglici prehrano za iskalce zlata, dinamit za razstrelbe debelega večnega ledu, orodje in druge potrebščine, je naročila kanadska vlada nekaj letal. Noben od teh aeroplanov pa ni prišel na cilj. Vsi so zašli v snežene burje in so morali pristati. Pri prisilnih pristankih so se pokvarili motorji in letala se niso mogla dvigniti v zrak. Odposlali so za ponesrečenimi slovitega pilota Balchena, ki se je udeleževal svojčas voženj znamenitega ameriškega admirala ter raziskovalca severnega ter južnega tečaja Byrda. Balchen je vzel seboj na rešilni polet dva mehanika s potrebnim orodjem. Našli so ponesrečena letala in so jih tudi popravili za nadaljevanje vožnje. Nato se je lotil Balchen poleta v Hudson zaliv. Vožnja se je posrečila in Balchen jo je ponovil brez vsake ne-zgode 15 krat in je preletel v celem 25 tisoč km v najslabših podnebnih prilikah.

Balchenovi poleti so navdušili razne zasebne letalske družbe, ki so začele



Nova in najbolj novodobno opremljena radijo postaja Društva narodov v Ženevi.

z aeroplani raziskovati najbolj severno Kanado glede zlata in drugih kovin. Poleg tega so te družbe začele posojati letala manjšim skupinam iskalcev. Danes kar mrgoli aeroplanov nad onimi ledenomrznimi pokrajinami, ki so veljale do pred kratkem za nedosegljive. Samo dve letalski nesreči sta se dosedaj pripetili. Septembra leta 1930 sta ponesrečila dva aeroplana, katerih pa niti do danes niso našli.

Letalo v službi lovcev.

Tudi lovci severne Kanade in Alaske so se začeli posluževati tehničnega napredka najnovejše dobe. Poslužujejo se letal, na katera naložijo kožuho vino, da jo čim prej vržejo na kanadske trge. Zračni prevozniki stroški pri posebnem dragocenih kožuhih kakor od srebrne lisice in bobra ne pridejo niti v poštev.

Letalo in »tekoče zlato«.

V Kaliforniji se je moral umakniti iskalec zlata iskalcu petroleja, ki se imenuje danes »tekoče zlato«. Vse večje petrolejske družbe se poslužujejo letal, iz katerih posnemajo letalci pokrajine ter izdelujejo karte, na podlagi katerih se vršijo poznejše vrtanja.



Cepano, žagano in okroglo kolje kakor vsake debelosti rezan les prodaja ali zamenja za izhorno vino trdka Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Vinogradniki, držite se! Novi trošarinski zakon je v veljavi in sedaj bo skušala vinska trgovina znižati vinske cene, da bo poraba vina tem večja in takšno breme za prodajalce manjše. Vinske cene so bile že dosedaj sramotno nizke in radi tega se ne pustite oni, ki še imeta dobro kapljico v zalogi, ugnati v brzji rog in ne popuščajte glede vinskih cen. Cene vina morajo porasti in ne pasti in za to morajo skrbeti vsi vinogradniki!

Polovična vožnja za obiskovalce II. banovinske vinske razstave, združene z vinskim sejmom, ki bo od 8. do 10. maja 1932 v Ptujju je dovoljena. Polovični popust vožnih cen velja od 3. do 14. maja 1932 za vse vlake in razrede jugoslovanskih državnih železnic, izvzemši ekspresne. Obiskovalci vinske razstave, sejma in kongresa kupijo na odhodni postaji celo karto do Ptujja, katera jim poleg izkaznice Vinarskega društva, da so obiskali vinsko razstavo s sejmom ali kongres, velja za brezplačno vrnitev. Izkaznice se bodo dobile na vinski razstavi v Ptujju. Karte torej ne oddati! Za prevoz razstavnih predmetov velja popust, predviden v tarifi. Gostilničarje, vinske trgovce in druge zanimance vabimo na čimvečji obisk. Vinarske, kmetijske in sadjarske podružnice in druge organizacije vabimo, da organizirajo svoje člane za skupen obisk naših prirediteljev v Ptujju.

Velika IV. razstava perutnine in kuncev v Ljubljani. Kmetijska družba v Ljubljani priredi po svojih odsekih za perutninarstvo in kuncerejo od 4. do 13. junija tega leta v prostorih Vele-

PRI SLABOSTI.

par kapljic Fellerjevega, bolečine pomirja, če ga Elsafluida na sladkorju ali v mleku, je še zmeraj pomagalo. To varuje tudi pred krčji, kašljem, hripavostjo itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubička Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

sejma v Ljubljani svojo IV. veliko razstavo. Rejci in člani odsekov, ki se želijo razstave udeležiti, se morajo priglasiti čim prej pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Razstava sadjevca se vrši v Laškem dne 8. maja tega leta.

Razlastitev gozdov. V dravski banovini so bila razglašena v večjem obsegu sledeča veleposestva: dr. Attéms Ferdinand, Slovenska Bistrica: skupna površina njegovih gozdov je znašala 4799 ha, od česar je razlašeno 3299 ha, tako da ostane 1500 ha; Auersperg Herbert, Turjak: skupna površina gozdov 2541 ha, od tega razlašeno 1041 ha, ostane 1500 ha; Auersperg Karel, Kočevje: gozdna površina 22.858 ha, razlašeno 19.858 ha, ostane 3000 ha; dr. Karel Born, Sv. Katarina: gozdov 3861 ha, razlašeno 861 ha, ostane 3000 ha; Josip Herberstein, Ptuj: gozdna posest 1102 ha, razlašeno 102 ha, ostane 1000 ha; Rudolf Hošek, Planina pri Sevnici: gozdna posest 1580 ha, razlašeno 380 ha, ostane 1200 ha; Kranjska industrijska družba, Jesenice: gozdov 1218 ha, razlašeno 218 ha, ostane 1000 ha; Artur Perger, Mislince: gozdna posest 2704 ha, razlašeno 1704 ha, ostane 1000 ha; Douglas Thurn, Guštanj: gozdna posest 4136, razlašeno 2636, ostane 1500 ha; Thurna Vincenca dediči, Guštanj: gozdna površina 5207 ha, razlašeno 3707 ha, ostane 1500 ha; Hugona Windischgrätz dediči, Konjice: gozdna posest 8619 ha, razlašeno 6119 ha, ostane 2500 ha; Alfred Windischgrätz, Rogatec: površina gozdov 2519 ha, razlašeno 1519 ha, ostane 1000 ha; Alfonz Zabeo, Rogatec: gozdna posest 4258 ha, razlašeno 3258 ha, ostane 1000 ha. Skupno je torej bilo razlašeno 44.702 ha gozdov. Če odštejemo to površino od skupne površine veleposedniških gozdov 65.492 ha, ostane veleposednikom še 22.790 ha gozdov.

Križevci pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 10. aprila so nam naši fantje priredili primerno razvedrilo. V zvezi z zaključkom kmetiško-nadaljevalne šole, ki so jo med letom z izredno poštrevnostjo posejali, je bila lepo uspela proslava. Fantje so nam pokazali, kaj zmore idealna mladina. Po govorih, pevskih točkah in deklamacijah gojencev je sledilo predavanje živinozdravnika g. Škofa in nato razdelitev izkazov in daril najmarljivejšim gojencem. Ker je bila proslava vstopnine prosta, je bila udeležba od strani občinstva zadovoljiva.

Sv. Jurij ob južni železnici. Banovinska kmetijska šola je zaključila dne 15. aprila prvi semester. Gojenci so dosegli prav lepe uspehe: 5 gojencev z odličnim uspehom, 20 s prav dobrim in 7 z dobrim. Odliko so dosegli sledeči gojenci: Anton Cvetek iz Bog. Bistrice, Ignac Kuk iz Konjic, Ivan Klasinc iz Sv. Marjete na Dravskem polju, Marjan Stojan od Sv. Primoža in Alfonz Brezovnik od Sv. Lovrenca na Pohorju.

Zadruška dimnikarjev za dravsko banovino v Ljubljani. V vašem listu z dne 23. marca tega leta je izšel članek z naslovom »Ometanje dimnikov«. V tem članku se poudarja, da morejo hišni posestniki in gospodarji sami ometati dimnike in kurilne naprave in da jih nihče ne more siliti, da si vzamejo dimnikarja. Ugotavljamo, da je ta razlaga predpisov

nepravilna. Ni namreč res, da se po zakonu nikogar ne more siliti, da si vzame dimnikarja, temveč ravno nasprotno; po zakonskih predpisih je vsak hišni gospodar in stranka dolžna, pustiti dimnikarju ometanje, ker je on odgovoren za redno ometanje in za požarno varnost. Tozadevne predpise vsebuje Pravilnik o izvrševanju dimnikarske obrti z dne 24. novembra 1926, Ur. l. št. 424/408, ki je bil deloma izpremenjen glasom tozadevne objave v Ur. listu z dne 23. marca 1927, št. 122/34. Ta pravilnik je še danes v veljavi in bo veljal, dokler ne izide nov pravilnik.

Izjava. Okrajni kmetijski referent Wernig v Slovenjgradcu izjavlja, da ni pisec članka, ki je izšel v »Kmetovalcu« 31. marca tega leta pod zaglavjem »Ozdravljenje naših gospodarskih razmer«.

*

o zavarovanju.

(Piše Franjo Žebot, glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« v Mariboru.)

II.

V zadnji številki »Slov. Gospodarja« sem obljubil, da bom napisal članek, kako si lahko vsak gospodar sam izračuna približno sedanjo vrednost poslopij, da bo tako sam ugotovil, ali nima morda stavb previsoko ali prenizko zavarovanih.

Medtem sem dobil celo vrsto vprašanj v tem oziru. Na vsa ta vprašanja naj služi sledeče pojasnilo:

Ako hoče gospodar ugotoviti približno vrednost svojih poslopij, mora iste zmeriti. Dolžino je treba pomnožiti s širino. S tem se dobi takozvana prostorninska ploskev. Na primer pritrilna hiša je dolga 16 m, a široka (od kapi do kapi) 10 m. Ako je hiša zidana in se zavaruje samo strešje in zgorljive dele spodnje stavbe, se navadno računa Din 200.— za prostorninski meter. Pri taki hiši bi torej bili vredni zgorljivi deli in strešje Din 32.000.—. Odtegne se od te vsote še takozvana »starostna obraba«. Za vsako leto, kar hiša stoji, se računa približno 0.70% odbitka. Ako je hiša, ki jo prej omenjam, stara 20 let, se odračuna torej 14% vrednosti, to je, v gornjem slučaju Din 4480.—. Ako bi torej taka zidana hiša zgorela, bi se škoda na strešjih in zgorljivih delih cenila na okroglo Din 28.000.—.

Če je hiša zgrajena (spodnja stavba) iz hrastovega lesa, se računa prostorninski meter po Din 500.—, a na starostni obrabi se odtegne 1% za vsako leto. Spodnja stavbo iz mehkega lesa računajo po Din 300.— in na starostni obrabi se tudi računa letno 1%. Pri hlevih, ki so zidani, spodnja stavba prvovrstna in z opeko krita se računa meter po Din 240.—. Starostna obraba 0.70%. Ako pa je gospodarsko poslopje mešane spodnje stavbe ali leseno, bodisi s trdo ali mehko kritbo, se računa za celo stavbeno vrednost po Din 400.— meter in se letno odtegne 1%. Za gospodarsko poslopje, ki je spodnja stavba iz hrastovega lesa in s trdo kritbo, se računa do Din 450.— meter. Mehka spodnja stavba pri gospodarskem poslopiju prvovrstno zgrajena, se računa do 350 Din za meter. Slabše zgrajena pa do Din 280.— za meter. Odračuna se starostna obraba 1%.